Lietas Nr. C29574415
Lietas arhīva Nr. C-5744-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2015.gada 26.novembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Lūciņa-Linka
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 23.jūlijā /pers. B/ cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus /pers. D/ un /pers. E/ uzturam EUR 108 mēnesī katrai, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā apmērā līdz bērnu pilngadības sasniegšanai. Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu.

Prasības pieteikumā /pers. B/ lūgusi tiesu izskatīt maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, nerīkojot tiesas sēdi.

Atbildētājs/pers. C/, kuram uz deklarētās dzīvesvietas adresi /adrese/, 2015.gada 27.jūlijā nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai, 2015.gada 10.septembrī paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu, paskaidrojumus nav sniedzis. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[21] panta otro daļu paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu *tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.[1] pirmās daļas 3.punktam, *ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti: septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.*

Līdz ar to par lietas izskatīšanas laiku un vietu, kā arī par sprieduma pieejamības datumu lietas dalībniekiem ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.[3] nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasībā izklāstītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma.

No lietas materiāliem izriet, ka /datums/dzimušās /pers. D/ un /datums/dzimušās /pers. E/ vecāki ir /pers. H/ un atbildētājs /pers. C/, ko apliecina lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecību /numuri/ kopijas (lietas 7.-8.lapa).

Rīgas bāriņtiesas 2015.gada 21.janvāra lēmumā Nr.1-6/115 norādīts, ka /pers. D/ un /pers. E/ māte /pers. H/ mirusi /miršanas datums/, par ko Rīgas Ziemeļu dzimtsarakstu nodaļas miršanas reģistrā /datums/izdarīts ieraksts Nr./numurs/. Ar minēto bāriņtiesas lēmumu /pers. B/ iecelta par /pers. D/ un /pers. E/ aizbildni (lietas 9.-12.lapa).

Civillikuma 177.panta pirmā daļa nosaka, *ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.* Saskaņā ar Civillikuma 177.panta trešās daļas noteikumiem, *vecāku pienākums ir rūpēties pa bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa, veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu.*

Civillikuma 178.panta otrā daļa noteic, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Civillikuma 179.panta otrā daļa nosaka, *ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ka bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pušu bērni dzīvo kopā ar prasītāju /pers. B/, kas ir bērnu mirušās mātes māte, kā tas izriet no bāriņtiesas lēmuma un viņa īsteno bērnu aprūpi un uzraudzību.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa nosaka, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.* Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, *pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

No minētā likuma panta izriet, ka tajā noteiktais vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs ir saistīts ar vecāku mantas stāvokli.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektās daļas nosacījumiem *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" - *katra vecāka pienākums neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir ik mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.*

Ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 veikti grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", nosakot, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015.gada 1.janvāra ir EUR 360.

Tādējādi prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir EUR 90 mēnesī un no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ir EUR 108 mēnesī.

Ņemot vērā bērnu intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi nosakāmi atbilstoši valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram un jānosaka procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu. Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu.

Uzturlīdzekļi, tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556), piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā – no 2015.gada 23.jūlija, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Ja mantiskais stāvoklis izmainās, pusēm ir tiesības celt prasību par noteikto uzturlīdzekļu apmēra grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem *no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.*

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta 1.daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu EUR 2592.

Civilprocesa likuma 34.panta 1.daļas 1.punkta b) apakšpunkts noteic, ka valsts nodeva maksājama prasības summās no 2135 *euro* līdz 7114 *euro*, - 320,10 *euro* plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134 *euro*, līdz ar to, ņemot vērā piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, no atbildētāja piedzenama valsts nodeva EUR 338,42 apmērā par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta 1.daļas 5.punktu no atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu, kas konkrētajā lietā ir EUR 7,85.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 204[1]., 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Maza apmēra prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. D/, personas kods /personas kods/, un /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam, sākot no 2015.gada 23.jūlija, katram bērnam EUR 108 (viens simts astoņi *euro*), ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% (trīsdesmit procenti) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu EUR 338,42 (trīs simti trīsdesmit astoņi *euro 42* centi) apmērā, kas iemaksājama: Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods: TRELLV22; iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē lieta Nr. C29574415.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,85 (septiņi *euro* un 85 centi) apmērā, kas iemaksājami: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316; konta Nr. LV51TREL2190458019000; BIC kods TRELLV22; iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lieta Nr. C29574415.

Noteikt /pers. C/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu valsts labā - 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu, maksājumu dokumenti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Lomonosova ielā 10, 105.kabinetā vai nosūtāmi pa pastu.

Spriedumu var 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2015.gada 26.novembra, pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka